

Sygn. akt I C 12/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2024r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Lisowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Judyta Masłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 marca 2024 roku

sprawy z powództwa T. K., A. K. (1), Z. T., A. K. (2)

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

o nakazanie usunięcia sieci elektroenergetycznej oraz przywrócenie stanu poprzedniego

o r z e k a:

I. Powództwo oddała.

II. Zasądza solidarnie od powodów T. K., A. K. (1), Z. T., A. K. (2) na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 7 247,80 zł (siedem tysięcy dwieście czterdzieści siedem złotych 80/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

III. Nakazuje pobrać solidarnie od powodów T. K., A. K. (1), Z. T., A. K. (2) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piszcu kwotę (...) 987,65 zł (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt siedem złotych 65/100) tytułem brakującej zaliczki pokrytej tymczasowo ze środków Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Piszcu.

IV. Nakazuje zwrócić pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 152,20 zł (sto pięćdziesiąt dwa złote 20/100) z tytułu niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt I C 12/21

UZASADNIENIE

W dniu 31 grudnia 2020 roku Z. T., A. K. (2), T. K. i A. K. (1) wnieśli pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w L. o nakazanie pozwanemu aby zaniechał naruszania prawa własności powodów i przywrócił stan zgodny z prawem poprzez usunięcie napowietrznych linii energetycznych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą (w tym słupów elektroenergetycznych) oraz podziemnych sieci energetycznych z nieruchomości stanowiących współwłasność powodów, dla których w Sądzie Rejonowym w Piszcu prowadzone są księgi wieczyste (...), a dokładnie z działek gruntu:

- o nr geod. (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) – położonych w obrębie T. w gminie O.,
- o nr geod. (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) – położonych w obrębie O. w gminie O.,
- o nr geod. (...) i (...) – położonych w obrębie C. w gminie O.,
- o nr geod. (...) i (...) – położonych w obrębie D. Z. w gminie O..

Nadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, że są współwłaścicielami ww. nieruchomości. Po śmierci ojca i męża powodów, M. K., powodowie dokonując weryfikacji stanu prawnego tych nieruchomości doszli do wniosku, że pozwany korzysta z nich w zakresie przedmiotowych linii energetycznych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą, nie dysponując tytułem prawnym i naruszając tym samym prawo własności powodów.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jego rzecz od powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu, w pierwszej kolejności pozwana podniosła, że powodowie w wadliwy sposób określili przebieg napowietrznych i podziemnych linii energetycznych stanowiących własność pozwanej. Podkreśliła, że urządzeń pozwanej nie ma na działkach powodów oznaczonych nr geod. (...) (obręb T.), (...) i (...) (obręb O.) i (...) (obręb C.). Dalej pozwana podkreśliła, że przedmiotowe linie energetyczne zostały wybudowane w latach 70 i 80 ubiegłego wieku w oparciu o obowiązujące ówczesnie przepisy prawa. Ponadto, w 2016 roku pozwana zawarła z poprzednikiem prawnym powodów M. K. i powódką A. K. (2) umowy cywilnoprawne, zgodnie z którymi ww. wyrazili zgodę na udostępnienie pozwanej swojej nieruchomości tj. działek gruntu położonych w obrębie O. o nr geod. (...), (...), (...), (...) w celu budowy urządzeń energetycznych za odszkodowaniem. Jednocześnie właściciele zgodzili się na umieszczenie na tych działkach urządzeń elektroenergetycznych oraz na wejście na teren tych działek pracowników pozwanej ze sprzętem w celu wykonywania niezbędnych prac związanych z budową i remontami, eksploatacją. Dodatkowo, właściciele zrzekli się dalszych roszczeń względem pozwanej, których teraz dochodzą z nieznanymi przyczyn.

Niezależnie od powyższego, pozwana podniosła, że żądanie powódki usunięcia z jej nieruchomości przedmiotowych urządzeń elektroenergetycznych jest zbyt daleko idące i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i jako takie nie może korzystać z ochrony prawnej (art. 5 k.c.). Urządzenia te zasilają bowiem w energię elektryczną wielu odbiorców w związku z czym służą realizacji celu publicznego. Usunięcie sieci jest w ocenie pozwanej niemożliwe, a odmienna ocena będzie wiązać się z koniecznością wyłączenia zasilania powodującego przerwy w dostawie energii elektrycznej dla szeregu odbiorców, przy czym w braku możliwości przesunięcia urządzeń dojdzie do całkowitego zaprzestania dostaw energii elektrycznej. Prawidłowe funkcjonowanie i bezpieczeństwo systemu energetycznego przedmiotowego regionu wymaga, zdaniem pozwanej, pozostawienia przedmiotowych linii na nieruchomości powodów.

Pozwana podniosła zarzut zasiedzenia prawa nieodpłatnej służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu wraz z prawem dojazdu i dojścia do infrastruktury elektroenergetycznej w obrębie nieruchomości powodów.

Z daleko posuniętej ostrożności, w przypadku gdy Sąd uznał powyższe argumenty za nieprzekonujące, pozwana podniosła, że między stronami niniejszego procesu doszło do nawiązania umowy użyczenia o charakterze trwałym i nieodpłatnym.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

M. K. i A. K. (2) na prawie ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej nabyli m.in.:

1. w dniu 02.11.2000r. prawo własności nieruchomości, dla której w Sądzie Rejonowym w Pizzu prowadzona jest księga wieczysta (...), składającej się m.in. z działek gruntu o nr geod.: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) i (...), (położonych w obrębie O., gmina O.) (...) i (...), (położonych w obrębie C., gmina O.), (...), (...), (...), (...), (...) i (...) (położonych w obrębie T., gmina O.) (...) i (...) (położonych w obrębie D. Z., gmina O.);

przy czym działki o nr geod. (...), (...), (...), (...), położone w obrębie O., w 2021 roku zostały odłączone z ww. księgi i założono dla nich księgę wieczystą (...), w której w dziale II jako właściciel wpisany jest A. K. (1) syn M. i A. na podstawie umowy częściowego działu spadku i częściowego podziału majątku wspólnego;

2. w dniu 23.01.2002r. prawo własności nieruchomości, dla której w Sądzie Rejonowym w Piszku prowadzona jest księga wieczysta (...), stanowiącej działkę gruntu o nr geod. (...) położoną w obrębie T. w gminie O.;

3. w dniu 14.12.2007r. prawo własności nieruchomości, dla której w Sądzie Rejonowym w Piszku prowadzona jest księga wieczysta (...), stanowiącej działkę gruntu o nr geod. (...) położoną w obrębie T. w gminie O.;

4. w dniu 02.11.2000r. prawo własności nieruchomości, dla której w Sądzie Rejonowym w Piszku prowadzona jest księga wieczysta (...), stanowiącej działkę gruntu o nr geod. (...) położoną w obrębie O. w gminie O.;

w dniu 06.04.2016r. małżonkowie darowali udział wynoszący (...) części w prawie własności tej nieruchomości swojej córce Z. T.;

5. w dniu 09.06.2006r. prawo własności nieruchomości, dla której w Sądzie Rejonowym w Piszku prowadzona jest księga wieczysta (...), składającej się m.in. z działek gruntu o nr geod.: (...), (...), (...), (...), położonych w obrębie O. w gminie O..

(dowód: treść ksiąg wieczystych (...) Sądu Rejonowego w Piszku)

M. K. zmarł 21 czerwca 2019 roku, a spadek po nim nabyli: żona A. K. (2), córka Z. T., syn A. K. (1) i syn T. K. – w udziale po 1/4 części każdy z nich.

(dowód: postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku k. 14)

Wymienione wyżej działki (...) położone w obrębie T., działki (...) położone w obrębie O. (...), działki (...) położone w obrębie O. (...) oraz działki (...) położone w obrębie D., stanowią cztery, spójne kompleksy działek, funkcjonalne tereny gruntowe składające się z większej liczby działek gruntu. Jedynie działka o nr (...) położona w obrębie T. i dwie działki położone w obrębie C. o nr (...) i (...), stanowią pojedyncze działki, nie skupione, ani nie połączone w większy kompleks terenowy.

(dowód: opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k. 458-459)

Na ww. działkach gruntu położonych w kompleksie T., za wyjątkiem działki (...), przebiega jedna napowietrzna linia średniego napięcia SN-15Kv w relacji M.-O.-O., z odgałęzieniem, służąca m.in. zaspokajaniu bieżących potrzeb lokalnej społeczności, tj. części miejscowości T. oraz miejscowości S.. Linia ta, na działce (...) powstała jeszcze w okresie przedwojennym, a w 1991 roku doszło jedynie do jej kapitalnego remontu. Odgałęzienie tej linii biegnące na działkach (...) istniało już w 1970 roku. Na działkach (...) linia poddana była przebudowie w 1985 roku.

Przeważająca część gruntów położonych w kompleksie T. to grunty rolne klasy pomiędzy IV a VI, grunty zadrzewione klasy VI, pastwiska i łąki klasy V, a także wody powierzchniowe i nieużytki, dla których przebieg wspomnianej wyżej linii nie stanowi dużego obciążenia dla normalnego wykorzystania gruntów zgodnie z ich przeznaczeniem.

Na działce gruntu o nr (...) położonej w obrębie T. posadowiony jest słup przelotowy o nr (...) i znajdują się wyłącznie napowietrzne linie niskiego napięcia, służące do zaspokojenia potrzeb m.in. posadowionego na tej działce budynku nr (...) oraz do budynku nr (...) posadowionego na sąsiedniej działce gruntu.

(dowód: pismo z (...) S.A. k. 332; protokoły, decyzje, notatki k. 55-78; opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k. 459-461 i 465-466 wraz z uzupełniającą opinią biegłego k. 565-570 i 602-612)

Na ww. działkach gruntu (...) i (...) położonych w kompleksie D. przebiega jedna, napowietrzna linia niskiego napięcia, wybudowana w 1970 roku (w 2002 roku miała miejsce odbudowa przewodów po kradzieży), służąca do zasilania w energię elektryczną kompleksu zabudowań należących do miejscowości T. o nr admin. (...), (...) i (...).

Przeważająca część gruntów położonych w kompleksie D. to drogi, pastwiska klasy od IV do V, łąki klasy od IV do V, grunty rolne klasy pomiędzy IV a VI oraz nieużytki, dla których przebieg wspomnianej wyżej jednej linii nie stanowi dużego obciążenia dla normalnego wykorzystania gruntów zgodnie z ich przeznaczeniem.

(dowód: pismo z (...) S.A. k. 332; protokoły, decyzje, notatki k. 55-78; opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k. 461-462 wraz z uzupełniającą opinią biegłego k. 602-612)

Na ww. działkach gruntu położonych w kompleksie O. (...), za wyjątkiem działek (...), przebiega linia napowietrzna średniego napięcia SN-15Kv, w układzie geometrycznym przestrzennym, trójkątnym, w relacji M.-O.-O. z dwoma odgałęzieniami: jednym do stacji transformatorowej W. PGR (...) i drugim do stacji W. PGR (...). Linia została wybudowana w 1974 roku. Kapitalna przebudowa linii miała miejsce na podstawie decyzji Urzędu Wojewódzkiego z 02.03.1988r. Natomiast przyłącze kablowe na działce (...) do zasilania przepompowni ścieków zostało wybudowane w 2016 roku na podstawie umowy zawartej przez (...) S.A. z M. K. i A. K. (2).

Linia wsparta jest w większości na słupach jednożerdziowych, ale wykorzystano też jako stanowiska słupowe rozgałęźne słupy rozstawne, dwużerdziowe w kształcie litery A oraz w niektórych miejscach słupy trzyżerdziowe. Linia ta służy zaspokajaniu bezpośrednich potrzeb odbiorców znajdujących się w tymże kompleksie działek, a także działek stanowiących drogę dojazdową wewnątrz kompleksu do działki (...).

Przeważająca część gruntów położonych w kompleksie O. (...) to grunty rolne klasy od IV a VI, pastwiska klasy od IV do VI, łąki w klasie IV, nieużytki oraz grunty rolne zabudowane, dla których przebieg wspomnianej wyżej linii nie stanowi dużego obciążenia dla normalnego wykorzystania gruntów zgodnie z ich przeznaczeniem.

(dowód: pismo z (...) S.A. k. 332; protokoły, decyzje, notatki k. 55-78; opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k. 463-464 wraz z uzupełniającą opinią biegłego k. 602-612; umowa k. 80)

Na ww. działkach gruntu położonych w kompleksie O. (...), przebiega linia napowietrzna średniego napięcia SN-15Kv, w układzie geometrycznym przestrzennym, trójkątnym, w relacji M.-O.-O.. Linia została wybudowana w 1974 roku i poddana kapitalnej przebudowie w 1993 roku na podstawie decyzji Urzędu Wojewódzkiego z 02.03.1988r. Natomiast przyłącze kablowe na działce (...) do zasilania przepompowni ścieków zostało wybudowane w 2016 roku na podstawie umowy zawartej przez (...) S.A. z M. K. i A. K. (2).

Linia wsparta jest w większości na słupach jednożerdziowych, ale wykorzystano też jako stanowiska słupowe rozgałęźne słupy rozstawne, dwużerdziowe w kształcie litery A oraz w niektórych miejscach słupy trzyżerdziowe. Linia ta służy zaspokajaniu bezpośrednich potrzeb odbiorców znajdujących się w tymże kompleksie.

Przez działkę (...) przebiega ponadto podziemna, kablowa linia niskiego napięcia nn, zasilająca złącze kablowe umiejscowione na działce (...), która służy zaspokajaniu potrzeb własnych odbiorców.

Przeważająca część gruntów położonych w kompleksie O. (...) to grunty rolne klasy V i VI, pastwiska klasy V, łąki klasy IV oraz grunty zadrzewione klasy V, dla których przebieg wspomnianej wyżej linii nie stanowi dużego obciążenia dla normalnego wykorzystania gruntów zgodnie z ich przeznaczeniem.

(dowód: pismo z (...) S.A. k. 332-333; protokoły, decyzje, notatki k. 55-78; opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k. 465 wraz z mapą k. 485 i z uzupełniającą opinią biegłego k. 602-612; umowa k. 79-79v)

Na działce nr (...) położonej w obrębie C. nie są zlokalizowane urządzenia elektroenergetyczne. Natomiast przez położoną w tym obrębie działkę (...) przebiega linia napowietrzna średniego napięcia SN-15Kv, w relacji M.-O.-O.. Linia ta, tak jak linia biegnąca nad działkami (...) z obrębu T., powstała jeszcze w okresie przedwojennym, a w 1991 roku doszło do jej kapitalnego remontu.

(dowód: pismo z (...) S.A. k. 332; protokoły, decyzje, notatki k. 55-78; opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k. 467 wraz z uzupełniającą opinią biegłego k. 602-612)

Linia napowietrzna średniego napięcia SN 15kV w relacji M.-O.-O. łączy dwa powiaty: (...) i (...) (gminę O. i gminę M.). Na spornym w niniejszej sprawie odcinku, przebiega i zaopatruje w energię elektryczną sołectwo T., O., W. i C.. Biorąc pod uwagę liczbę (...) (około 9 tys.) i gminy M. (około 8 tys.) można zakładać, że przedmiotowa linia ma znaczenie dla zasilania w energię elektryczną około 17 000 mieszkańców, a także liczne przedsiębiorstwa, zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne.

Natomiast napowietrzna linia niskiego napięcia przebiegająca przez działki (...) położone w obrębie D. służy do zasilania w energię elektryczną kompleksu zabudowań położonych na terenie tych miejscowości i ma charakter ściśle lokalny.

(dowód: opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k 477)

Linia energetyczna SN 15kV powstała na przestrzeni kilkudziesięciu lat i służy realizacji celu publicznego. Po wojnie została odbudowana ze zniszczeń. Powojenna odbudowa i rozbudowa prowadzona była na podstawie obowiązujących przepisów prawa i w celu wypełnienia przez Skarb Państwa jego podstawowego zadania nałożonego przez prawo energetyczne, w szczególności przez ustawę o powszechnej elektryfikacji kraju. Wybudowany układ linii odpowiadał potrzebom gospodarczym omawianych gmin i znajdujących się tam firm oraz zabudowań mieszkalnych.

Wszystkie linie przebiegające przez nieruchomości powodów są czynne i służą operatorowi do realizacji obowiązku zapewnienia odbiorcom nieprzerwanych dostaw energii elektrycznej.

Przebudowa, którą jest również przesunięcie, czyli zmiana biegu linii, jest co do zasady możliwa, jednakże mogłaby być wykonana wyłącznie na koszt powodów.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresy elektroenergetyki R. J. k. 235-246; opinia biegłego z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. K. k 479)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazane w powyższej części uzasadnienia dokumenty, w oparciu o które ustalono stan faktyczny sprawy, Sąd uznał za wiarygodne, albowiem nie budziły one wątpliwości co do ich treści i autentyczności.

Na podstawie opinii obu powołanych w sprawie biegłych sądowych z zakresu elektroenergetyki i map sporządzonych przez biegłego P. K. oraz na podstawie pisma pozwanej stanowiącego załącznik do opinii biegłego R. J., znajdującego się na karcie 332-333 akt sprawy, Sąd ustalił, iż przez powołane w pozwie działki: (...) (obręb T.), (...) i (...) (obręb O.) oraz (...) (obręb C.), nie przebiega należąca do pozwanej infrastruktura elektroenergetyczna.

Poza sporem pozostawała okoliczność, że należąca do pozwanej infrastruktura elektroenergetyczna w postaci linii i słupów przebiega przez pozostałe przywołane w pozwie działki gruntu. Pozwana nie kwestionowała faktu, że powodowie są współwłaścicielami przedmiotowych nieruchomości przy czym podkreśliła, że sporne linie wraz z infrastrukturą służą realizacji celu publicznego i istniały już w dacie nabycia tych nieruchomości przez poprzednika prawnego powodów M. K. i powódkę A. K. (2), zaś niektóre przyłącza zostały wybudowane w oparciu o umowy zawarte z ww. właścicielami nieruchomości.

W ocenie Sądu Rejonowego rozpoznającego niniejszą sprawę, żądanie nakazania pozwanej zaniechania naruszeń i przywrócenia stanu zgodnego z prawem poprzez usunięcie z przedmiotowych działek infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej średniego i niskiego napięcia (a z działki (...) usunięcia także podziemnej kablowej linii niskiego napięcia nn) oraz słupów tę linię podtrzymujących, należało oddalić.

Zgodnie z art. 222 § 2 k.c., przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń.

Żądanie powodów we wskazanym zakresie Sąd ocenił jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Konstrukcja nadużycia prawa, o jakiej stanowi art. 5 k.c. oznacza, że jeżeli uzna się wykonywanie przysługującego prawa podmiotowego za niezgodne ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego, to takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Zatem wykonujący prawo, któremu dowiedziono, iż postępuje w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego (określanymi obecnie często jako zasady słuszności) jest traktowany tak, jakby już wyszedł poza treść swego prawa, a więc już go nie może dalej wykonywać. Dlatego w art. 5 zdanie drugie k.c. jest stwierdzone, że takie wykonywanie prawa nie jest już wykonywaniem prawa podmiotowego i nie korzysta z ochrony. Z powyższego wynika, że jeśli skutecznie zarzuci się uprawnionemu wykonującemu prawo własności jego nadużycie na podstawie art. 5 k.c., to traci on roszczenie windykacyjne lub negatoryjne, o jakim mowa w art. 222 k.c. (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15.10.2014r., V ACa 799/13, L.).

Oceniając żądanie powodów, Sąd posiłkował się przede wszystkim opinią biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki P. K., którzy w sposób jasny i niebudzący wątpliwości wskazał, że napowietrzna linia elektroenergetyczna SN, która przebiega przez działki powodów, jest czynna i zasilana obecnie w energię elektryczną kilkanaście miejscowości położonych w relacji O.-O.-M., w tym sołectwo T., O., W. i D., zaś linia nN oraz podziemna linia elektroenergetyczna nN służy do zasilania w energię elektryczną kompleksu zabudowań położonych na tym terenie i ma charakter ściśle lokalny, co oznacza, że ww. linie służą realizacji celu publicznego, jakim jest powszechna elektryfikacja.

Biegły P. K. wskazał, że w swojej zawodowej praktyce nie spotkał się z usuwaniem czynnych linii energetycznych i czynnej infrastruktury energetycznej z nieruchomości, na których są wybudowane. Podał, że jeśli już, to przebudowa określonych odcinków infrastruktury energetycznej odbywa się staraniem, siłami i na koszt podmiotu realizującego jakiegoś zamierzenie budowlane (np. budowa linii kolejowej czy drogi publicznej), a nie przedsiębiorstwa energetycznego. W pozostałych przypadkach praktykuje się ustanawianie na rzecz przedsiębiorstwa służebności przesyłu – ograniczonego prawa rzeczowego uregulowanego w art. 305¹ - 305⁴ k.c. – odpowiadającej swojej treścią służebności gruntowej.

Biegły R. J., który sporządził w sprawie pierwszą opinię, stwierdził, że przebudowa, którą jest również przesunięcie, czyli zmiana biegu przedmiotowych linii, jest co do zasady możliwa, jednakże mogłaby być wykonana wyłącznie na koszt powodów, który to koszt byłby bardzo wysoki, albowiem na dzień dzisiejszy średni koszt przebudowy linii Sn wynosi około 400 tys zł za 1 km przebudowywanej linii, a średni koszt przebudowy linii nN wynosi około 250 tys zł za 1 km przebudowywanej linii. Pomimo dopuszczenia dowodu z opinii nowego biegłego z zakresu elektroenergetyki, Sąd uznał, iż w tym zakresie opinia biegłego jest jasna i logiczna, albowiem pozostaje w zgodzie z opinią drugiego powołanego w sprawie biegłego P. K..

W doktrynie i orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, który Sąd Rejonowy rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela, iż ponoszenie przez przedsiębiorstwa energetyczne kosztów niepotrzebnego dla prawidłowego funkcjonowania sieci dystrybucyjnych usuwania sprawnych technicznie urządzeń elektroenergetycznych i konieczność wybudowania ich w nowych lokalizacjach powodowałyby nieuzasadnione (nadmierne) koszty, które musiałby zostać uwzględnione przy kalkulacji taryf dla energii elektrycznej, co w praktyce oznacza, że koszty te musieliby ponieść wszyscy odbiorcy energii elektrycznej obsługiwani przez pozwaną. Co więcej, usunięcie fragmentu napowietrznej i podziemnej linii elektroenergetycznej z działki powodów bez jednoczesnego wybudowania alternatywnej linii zasilającej w energię elektryczną skutkowałoby całkowitym pozbawieniem zasilania odbiorców z miejscowości położonych na trasie O. – O. – M.. Likwidowanie sprawnej technicznie infrastruktury elektroenergetycznej powinno być uwzględniane jedynie w szczególnych wypadkach tj. gdy obecność urządzeń w

sposób jednoznaczny i oczywisty sprzeciwia się skonkretyzowanym planom inwestycyjnym na nieruchomości, a nadto ich usunięcie jest możliwe i nie spowoduje ujemnych skutków dla pozostałych odbiorców energii elektrycznej.

Godzi się również zauważyć, iż zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane jedynie do pokrycia kosztów związanych z niezbędną dla przyłączenia budową, rozbudową, przebudową lub modernizacją urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej. Zatem skonstatować należy, iż przedsiębiorstwo energetyczne nie ma obowiązku finansowania innych działań wynikłych z potrzeby właściciela nieruchomości, a w szczególności przebudowy istniejących urządzeń energetycznych w celu lepszego wykorzystania posiadanej nieruchomości. W ocenie Sądu, w sytuacji, gdyby pozwana była zobowiązana spełniać żądania właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości i przebudowywać sprawnie funkcjonujące urządzenia elektroenergetyczne, to koszty jej działalności wzrosłyby w sposób nadmierny i krzywdzący dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej.

Zatem, Sąd ocenił, iż nakazanie usunięcia przedmiotowych linii elektroenergetycznej z towarzyszącą im infrastrukturą z prywatnych działek powodów, na koszt pozwanej, byłoby szkodliwe społecznie, co wynika jednoznacznie z przepisów ustawy Prawo energetyczne. Wprawdzie, jak wynika z opinii biegłych, z technicznego punktu widzenia usunięcie linii z nieruchomości powodów jest możliwe, jednakże zdaniem Sądu nie determinuje to w żadnym stopniu konieczności jej usunięcia przez pozwaną. Całkowity koszt przebudowy winni ponieść powodowie, którzy w pierwszej kolejności będą musieli wystąpić ze stosownym wnioskiem w tym zakresie, a następnie uzyskać techniczne warunki przebudowy.

Co istotne, usunięcie przedmiotowych linii elektroenergetycznych będzie rodziło negatywne skutki dla okolicznych odbiorców, których zasilą, a zatem będzie naruszało interes publiczny (społeczny). Oceniając zatem zasadność żądania powodów Sąd miał na względzie to, że prawo własności, na które się powołują nie jest prawem absolutnym i granice jego wyłączności muszą być oceniane z uwzględnieniem interesu publicznego. Żądanie nakazania usunięcia urządzeń przesyłowych zgłoszone przez powodów w oparciu o treść art. 222 k.c. podlegało oddaleniu ze względu na to, że nie uwzględnia ono interesu publicznego. Prawo własności nie jest prawem bezwzględny i podlega ograniczeniom wynikającym z ustawy i zasad współżycia społecznego. W ocenie Sądu żądanie usunięcia linii przesyłowych posadowionych na nieruchomościach strony powodowej jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego takimi jak prawo do nieprzerwanego zaopatrywania w energię elektryczną oraz prawo poprawy warunków bytowych gospodarstw domowych poprzez zasilanie w energię elektryczną, tym samym nie może korzystać z ochrony prawnej. Uwzględnienie żądania prowadziłoby też do konieczności ograniczenia własności osób trzecich z uwagi na konieczność zmiany przebiegu linii i poprowadzenie jej przez grunty sąsiednie. Zmiana przebiegu linii elektroenergetycznej wiązałaby się przy tym nie tylko ze znacznymi kosztami wynikającymi z koniecznością poniesienia kosztów technicznego przebudowania linii, ale również z kosztami ograniczenia praw właścicieli innych nieruchomości. Przerzucenie na innych właścicieli gruntów, które do tej pory nie były „obciążone” urządzeniami przesyłowymi, konieczności znoszenia ograniczeń z tym związanych uznane być musi za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i to zwłaszcza w sytuacji, w której poprzednik prawny powodów i powódka A. K. (2) nabywając przedmiotowe działki mieli świadomość istnienia urządzeń przesyłowych. Możliwość takiej są natomiast pozbawieni właściciele nieruchomości, na których działki przeniesione miałyby być urządzenia przesyłowe znajdujące się obecnie na gruncie powódki (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 lutego 2013r., I ACa 1398/12, L.).

Żądanie usunięcia infrastruktury energetycznej byłoby zasadne jedynie wówczas, gdyby nie była ona konieczna do przesyłu energii elektrycznej, co w realiach przedmiotowej sprawy nie występuje, bowiem sporne linie wraz z infrastrukturą (w tym słupami) są niezbędne do zabezpieczenia dostarczania energii do nieruchomości, które są z niej aktualnie zasilane. Przedmiotowa linia SN jest linią poniemiecką, zaś linia nN istnieje od 1970 roku. Obie zatem istniały w dacie nabywania przedmiotowych nieruchomości przez poprzednika prawnego powodów M. K. i powódkę A. K. (2), którzy od daty nabycia nieruchomości nie zgłaszali sprzeciwu co do miejsca posadowienia i trasy tych linii.

Z uwagi na powyższe, Sąd podzielił opinie podstawowe i uzupełniające sporządzone na potrzeby niniejszej sprawy przez biegłych z zakresu elektroenergetyki, albowiem wyjaśniają one wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności oraz uzasadniają przedstawione w nich ustalenia i wnioski, a równocześnie są poparte wiedzą i

doświadczeniem zawodowym biegłych. Sam fakt, że opinie są niekorzystne dla powodów, nie dyskwalifikuje ich i nie uzasadnia dopuszczenia dowodu z kolejnej opinii uzupełniającej lub dowodu z opinii nowego biegłego z zakresu tej specjalności. Dlatego też Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika powodów o dopuszczenie dowodu: z opinii uzupełniającej biegłego P. K., z opinii nowego biegłego z zakresy elektroenergetyki i z opinii biegłego z zakresu geodezji, albowiem w ocenie Sądu nie przyczyniłyby się one do wyjaśnienia sprawy i nie miałyby żadnego wpływu na treść wydanego orzeczenia, zmierzałyby jedynie do przedłużenia postępowania i powodowałyby zbędny wzrost kosztów obciążających powodów.

Biorąc powyższe pod uwagę, na mocy art. 222 § 2 k.c. a contrario w związku z art. 5 k.c., Sąd powództwo oddalił. Podstawą oddalenia powództwa nie był natomiast podniesiony przez pozwanych zarzut zasiedzenia, który w ocenie Sądu nie został przez pozwanego udowodniony.

O kosztach procesu, mając na uwadze jego wynik, Sąd rozstrzygnął w oparciu o przepisy § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 265) oraz art. 98 § 1 i 1⁽¹⁾ k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. W tym przypadku jest to kwota 3 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 3 647,80 złotych tytułem zwrotu zaliczki uiszczonej na poczet wynagrodzenia i wydatków powołanych w sprawie biegłych sądowych.

Łączny koszt opinii powołanych w sprawie biegłych wyniósł 8 658,23 złotych (k. 292, 352, 416, 492 i 616) i do wysokości 7 447,80 złotych pokryty został z wpłaconych przez strony zaliczek (3 647,80 zł – pozwana, 3 800 zł – powodowie), zaś do kwoty 1 210,43 złotych (8 658,23 zł - 7 447,80 zł = 1 210,43 zł) tymczasowo pokryty został ze środków budżetowych Skarbu Państwa. Mając na uwadze wynik procesu, na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 755), Sąd orzekł jak w punkcie III. wyroku, przy czym na skutek błędu rachunkowego nakazał pobrać solidarnie od powodów kwotę 1 987,65 złotych.

Na podstawie art. 80 ust. 1 w zw. z art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 755), Sąd zwrócił pozwanemu kwotę 152,20 złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki (k. 543) zapisanej pod poz. 570016051273 (800 zł – 647,80 zł = 152,20 zł).